

**Naturklagenævnets afgørelse
af 9. august 2007
om
fredning af Bagsværd Søpark i Gladsaxe Kommune
(Sag nr. NKN-111-00020)**

Fredningsnævnet for København har den 19. maj 2006 truffet afgørelse om fredning af Bagsværd Søpark. Sagen er rejst af Københavns Amt den 13. maj 2005 og omfatter et areal på 7,5 ha. Fredningen erstatter tidligere fredninger fra 28. januar 1952 og 22. oktober 1962, der har haft til formål at bevare området som park og genskabe udsigten over Bagsværd Sø fra Bagsværdvej. Formålet med det ny fredningsforslag er at bringe fredningsbestemmelserne i overensstemmelse med naturbeskyttelsesinteresserne i den vestlige del af området samtidig med, at udsigtsfredningen fortsat sikres ved den anlagte park langs Bagsværdvej.

Fredningsområdet

Størstedelen af fredningsområdet tilhører Gladsaxe Kommune, medens den vestligste del af området tilhører Aldershvile Planteskole. Arealet øst for planteskolen er drevet som offentlig park med spredt bevoksning i henhold til en godkendt plejeplan. Den vestlige del af dette areal består af ellesump. Planteskolen er i dag uden særlig fredningsmæssig interesse. Området nord for planteskolen henligger delvis i naturtilstand.

I 1951-52 foretog Gladsaxe Kommune en udtydning af træbestanden på arealerne mellem Bagsværdvej og Bagsværd Sø. Kommunen påtog sig endvidere den fremtidige vedligeholdelse ved nedhugning af al udsigtsgenerende beplantning på arealerne i overensstemmelse med fredningskendelsens bestemmelser. I fredningens vestlige del, grænsende op til Aldershvile Planteskole, er ellesumpen, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, imidlertid siden opgroet, så den spærrer for udsigten over Bagsværd Sø på en kortere strækning.

Området er omfattet af landzonelokalplan nr. 153 i Gladsaxe Kommune, der fastlægger arealets samlede anvendelse, herunder at matr.nr. 10 du Bagsværd By, Bagsværd, anvendes til planteskole. Fredningsforslaget er ikke i strid med lokalplanen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har modtaget en række tilkendegivelser om fredningsforslaget:

Københavns Amt har anført, at ellesumpen er udpeget som en prioriteret naturtype i henhold til EU-habitatdirektivet, hvorefter der skal tages særlige bevarelseshensyn til naturtypen inden for de udpegede habitatområder. Det pågældende område er ikke udpeget som habitatområde, men naturtypen ellesump er sjælden og truet såvel på nationalt som europæisk plan, hvorfor amtet er af den opfattelse, at ellesumpen skal bevares. Amtet mener, at det ikke er muligt at lave udsigtskiler i ellesumpen.

Gladsaxe Kommune har udtalt, at man ikke har bemærkninger til amtets forslag.

Bagsværd Grundejerforening har anført, at tiderne har ændret sig, hvilket bør medføre, at ellesumpen bevares. Dette af hensyn til friluftaktiviteter i området, der har glæde af ellesumpen på grund af den stærke trafik på Bagsværdvej.

Dansk Ornitologisk Forening har anbefalet fredningsforslaget. Ellesumpen udgør et godt levested for den lille flagspætte, som findes i tilsvarende biotoper i nærområdet, og som vil kunne indvandre til denne beplantning.

Biodiversitetsgruppen under Lokal Agenda 21 i Gladsaxe har ligeledes støttet fredningsforslaget.

Gladsaxelisten har opfordret fredningsnævnet til at fastholde den gældende fredning.

Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomiteén i Gladsaxe, har anført, at ellesumpen er meget ung, og at formålet med den oprindelige fredning, nemlig at fastholde udsigten over Bagsværd Sø, bør fastholdes. Foreningen ønsker, at ejeren af planteskolen forpligtes til på egen grund at anlægge et levende hegn med lokalt naturligt forekommende træer eller buske, og som til enhver tid vil skjule glasbygningen set fra Bagsværdvej og Bagsværd Sø.

Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, har bl.a. udtalt, at det pågældende område ikke er udpeget som habitat- eller fuglebeskyttelsesområde, og at der ikke i sagen foreligger oplysninger om forekomst af bilag 4- arter. Ud fra de foreliggende oplysninger vurderer styrelsen således, at der ikke er nogen umiddelbar forpligtelse til at opretholde ellesumpen i henhold til habitatdirektivet. Det vil på den baggrund derfor ikke være i strid med habitatforpligtelserne at fjerne ellebevoksningen med henblik på at genskabe udsigten over Bagsværd Sø.

Fredningsnævnet har besluttet at opretholde det oprindelige fredningsformål, det vil først og fremmest sige at sikre udsigten over Bagsværd Sø fra Bagsværdvej. Fredningen har desuden til formål at give mulighed for udsigt over søen fra stien langs søen, at bevare de landskabelige værdier, som knytter sig til Bagsværd Søpark, og at fastholde mulighed for rekreativ benyttelse af de offentligt ejede arealer.

Fredningen indeholder sædvanlige bestemmelser om forbud mod tilstandsændringer, opførelse af bebyggelse og andre anlæg.

Om naturpleje bestemmes det bl.a., at plejemyndigheden på baggrund af en samlet plejeplan skal drage omsorg for, at bevoksning, herunder ellesumpen, skæres ned, så der er udsigt over Bagsværd Sø for kørende i bil på Bagsværdvej. Dette gælder dog ikke den slørende plantevækst i området mellem planteskolen og den vestlige sti til søen. Plejemyndigheden skal også drage omsorg for, at bevoksning skæres ned, så der er udsigt over Bagsværd Sø for gående på stien langs søen.

På den sydlige del af matr.nr. 10 du m.fl., der mod nord afgrænses af en kanal, må der foretages de for planteskoledrift nødvendige foranstaltninger uden forudgående dispensation. Dog kan opførelse af yderligere bebyggelse samt fjernelse af karakteristisk beplantning kun ske med fredningsnævnets forudgående dispensation.

Klagerne

Københavns Amt mener, at fredningsafgørelsen er væsentlig forskellig fra et af amtet den 13. maj 2005 fremsat fredningsforslag. Amtet har derfor besluttet at påklage fredningsnævnets fredningsafgørelse med henblik på en gennemførelse af amtets fredningsforslag.

Gladsaxe Kommune har påklaget fredningsafgørelsen og tilslutter sig amtets klage. Kommunen mener, at fredningen er ændret i forhold til fredningsforslaget, idet bevaring og retablering af ellesumpen er udgået, og fredningen tilsyneladende lægger op til en så omfattende rydning af den tilbageværende træbestand i Bagsværd Søpark, at parken, som den fremstår i dag med fastlagte sigtelinier til søen, skal omdannes til et græsareal med kun enkelte solitære træer og buske. Dette betyder en fattiggørelse af områdets natur- og rekreative værdier. Kommunen ønsker derfor en fredning, der giver mulighed for et mere varieret plante- og dyreliv, og fastholder det visuelle indtryk af Bagsværd Søpark med åbne sigtelinier til søen i overensstemmelse med den gældende plejeplan. Ellesumpen ønskes bevaret og vedligeholdt i overensstemmelse med den gældende plejeplan, hvoraf det bl.a. fremgår, at det bør være muligt at se mellem ellestammerne til søen.

Dansk Ornitologisk Forening, DOF, har klaget idet man finder, at fredningens bestemmelse om, at ellesumpen skal skæres ned, er en meget naturødelæggende afgørelse. Ellesumpen vil totalt ændre karakter, og tæt opvækst af nye skud vil forringe forholdene for den naturlige vegetation. Der er i dag rimelig udsigt over Bagsværd Sø fra Bagsværdvej over en relativt lang strækning, så det er ikke nødvendigt at skamfere ellesumpen, for at der kan blive udsigt her.

DOF foreslår, at områdeopdelingen ændres, således at fredningsområdet opdeles i 4 områder:

Område 1. Planteskolens areal

Område 2. Naturområdet mellem planteskolen og Bagsværd Sø

Område 3. Elletrekanten

Område 4. Det aflange areal langs med Bagsværdvej (øst for Elletrekanten).

For område 1 bør der stilles krav om, at der ikke må ske udledning af gødningsstoffer og pesticider fra planteskolen til omgivelserne. Planteskolen bør søges afskærmet mest muligt ved naturlig opvækst af træer og buske i et mindst 10 meter bredt areal langs skel inde på planteskolens areal.

Område 2 bør henligge som naturareal og bufferområde mellem planteskolen og stien langs med søen.

Område 3 (Elletrekanten) skal søges bevaret som naturlig ellesump, og fremtidig pleje skal fastlægges i en plejeplan. DOF mener ikke, at der er behov for rydninger, ej heller i kanten af ellesumpen. Fredningen skal således ikke tilgodese udsigtshensyn fra Bagsværdvej lige her.

For område 4 skal plejeplanen afbalancere følgende tre hensyn:

- Naturinteresserne på selve arealet, dvs. lysåbne vedvarende græsarealer med et kulturhistorisk interessant indslag af gamle havetræer og –buske stammende fra den gang, da der var villahaver ned til søen.
- Behovet for at kunne opleve fred og ro på og langs Bagsværd Sø.
- Hensyn til at sikre et passende udsyn over søområdet fra selve Bagsværdvej.

Biodiversitetsgruppen er imod indgreb i ellesumpen i fredningens vestlige del. Hvis der sker nedskæring eller udtynding, vil det med stor sandsynlighed reducere den generelle biologiske mangfoldighed i ellesumpen samt betyde reduceret rekreativ værdi. Inden nogen eventuelle ændringer foretages, bør området undersøges grundigt, da der kan være risiko for at ødelægge levesteder for truede eller beskyttede arter.

Der er tvivl om overholdelse af fredningens grænse på arealet, der ligger nord og øst for planteskolen. Dele af dette areal er tilsyneladende uretmæssigt overtaget af planteskolen til erhvervsformål. Der bør derfor foretages en opmåling og hegning, så overholdelse af fredningsgrænsen sikres.

Endelig ønsker Biodiversitetsgruppen sig optaget blandt de parter, der skal gives lejlighed til at udtale sig om plejeplaner.

Bagsværd Grundejerforening har klaget med følgende påstande:

1. Ellesumpen skal bevares og bør ikke skæres ned. Fredningen skal beskytte området som rekreativt område og sikre de naturmæssige værdier. Ellesumpen og den spredte bevoksning på den resterende del af område 2 fungerer i dag som en visuel og støjmæssig afskærmning mod trafikken på Bagsværdvej. En fældning af ellesumpen vil kun give en marginal længere strækning for bilisternes udsyn til søen.
2. Der bør etableres yderligere levende hegn mellem område 1 og 2, hvis fredningsnævnets kendelse fastholdes.

3. Der bør stilles krav til udledning af miljøfremmede stoffer og næringsstoffer fra planteskolen. Planteskolen ligger inden for fredningens område, og fredningen bør sikre, at erhvervsområdet ikke påvirker det omgivende miljø og natur negativt.

Anna-Marie Frederiksen og Lis Bang Jensen har klaget og navnlig henvist til, at Gladsaxe Kommune ikke har overholdt de gældende fredningsbestemmelser i al almindelighed og endnu mindre i forbindelse med lokalplan 153 for Aldershvile Planteskole og Bagsværd Søpark.

Københavns Amt har til klagerne bemærket, at amtet er enig i betragtningerne om bevarelse af den eksisterende ellesump og ikke skal modsætte sig begrænsning af tilførsel af næringsstoffer til området. Amtet har i øvrigt oplyst, at i henhold til eksisterende fredning kunne den nordlige del af fredningsområdet tages i brug til egentlig planteskole drift.

Naturklagenævnets afgørelse

Naturklagenævnet har den 7. maj 2007 besigtiget fredningsområdet og afholdt offentligt tilgængeligt møde med sagens parter og andre interesserede.

I sagens behandling har deltaget nævnets 10 medlemmer: Bent Jacobsen (formand), Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andreasen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild, Inger Støjberg, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet skal enstemmigt udtale:

Det tiltrædes, at der gennemføres en fredning som foreslået af det daværende Københavns Amt til erstatning for de hidtil gældende fredningsafgørelser af 28. januar 1952 og 22. oktober 1962 med det formål at bringe fredningsbestemmelserne i overensstemmelse med naturbeskyttelsesinteresserne i den vestlige del af området samtidig med, at udsigtsfredningen fortsat sikres ved den anlagte park langs Bagsværdvej.

Det lægges til grund, at ellebevoksningen i den vestlige del af fredningsområdet er omfattet af beskyttelsen efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Fredningens formål bør derfor også være at bevare og fremme ellebevoksningen. Af hensyn hertil bør fredningens bestemmelse om naturpleje præciseres med henblik på, at der sker en

kraftig udtynding af den øvrige bevoksning, således at ellebevoksningen fremmes, samtidig med at udsigten over søen gennem bevoksningen forbedres.

Biodiversitetsgruppen og Friluftsrådet bør også have ret til at udtale sig om forslag til plejeplan for området.

Der er ikke tilstrækkeligt grundlag for i denne fredning at fastsætte bestemmelser om udledning af næringsstoffer fra planteskolens arealer.

Fredningens øvrige bestemmelser tiltrædes i realiteten.

Idet fredningsnævnets kendelse af 19. maj 2006 ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 7,5 ha store område, som er vist på det medfølgende fredningskort, og som helt eller delvist omfatter de ejendomme, der er anført på matrikelfortegnelsen:

Fredningsbestemmelser

§ 1. Formål

Det er fredningens formål

at give mulighed for udsigt over Bagsværd Sø fra Bagsværdvej,
at give mulighed for udsigt over søen fra stien langs søen,
at bevare og fremme ellebevoksningen i den vestlige del af fredningsområdet og
at fastholde mulighed for rekreativ benyttelse af de offentligt ejede arealer.

§ 2. Fredningsområdet

Det fredede område opdeles i 2 delområder som vist på fredningskortet.

Område 1 omfatter den private planteskole på matr.nr. 10 du m.fl. Bagsværd By, Bagsværd.

Område 2 omfatter det øvrige kommunale parkområde.

§ 3. Tilstandsændringer

Der må ikke foretages terrænændringer eller ændringer i de nuværende vegetationsforhold, og der må ikke opføres bebyggelse og etableres andre anlæg, medmindre sådanne tilstandsændringer er tilladt i de efterfølgende bestemmelser.

§ 4. Naturpleje

Uanset § 3 kan plejemyndigheden (Gladsaxe Kommune) i henhold til en plejeplan foretage tilstandsændringer og andre foranstaltninger, der enten skønnes egnet til at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet eller findes hensigtsmæssige for at opretholde eller forbedre de landskabelige værdier eller findes hensigtsmæssige for at sikre og forbedre offentlighedens adgang til området.

Plejemyndigheden skal drage omsorg for, at ellesumpen plejes med særlig henblik på at bevare og fremme ellebevoksningen, og at den øvrige bevoksning udtyndes, så der samtidig vil være nogen udsigt til søen gennem bevoksningen. Den slørende plantevækst i området mellem planteskolen og den vestlige sti til søen skal bevares.

Plejemyndigheden skal drage omsorg for, at bevoksningen skæres ned, så der er udsigt over Bagsværd Sø for gående på stien langs søen.

Enkelte solitære træer og buske kan blive stående med henblik på at fastholde områdets parkagtige karakter.

§ 5. Plejeplaner

Plejemyndighedens beføjelser efter § 4 skal udøves efter en plan for hele området.

Planen skal redegøre for plejeforanstaltninger, der påtænkes udført i de første 5 år og derefter for 10 år ad gangen. Den første plejeplan skal foreligge senest den 1. november 2007 og skal indeholde bestemmelser til opfyldelse af fredningens udsigtsformål senest den 1. april 2008.

Der skal gives Bagsværd Grundejerforening, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Biodiversitetsgruppen og Friluftsrådet lejlighed til at udtale sig om

plejeplanen. Uenighed om planens indhold og foranstaltningernes gennemførelse forelægges fredningsnævnet til afgørelse.

§ 6. Særbestemmelser

På den sydlige del af matr.nr. 10 du m.fl. Bagsværd By, Bagsværd, der mod nord afgrænses af en kanal, må der foretages de for planteskoledrift nødvendige foranstaltninger. Dog kan opførelse af yderligere bebyggelse samt fjernelse af karakteristisk beplantning kun ske med fredningsnævnets forudgående tilladelse.

Såfremt planteskolen ophører, skal området indgå som en integreret del af det øvrige fredede område, hvorved område 1 bortfalder.

§ 7. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.


§ 8. Forholdet til naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper og beskyttelseslinier

Foranstaltninger, der tillades eller udføres i medfør af foranstående fredningsbestemmelser, kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 6 og stk. 7, foretages uden særlig tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, § 16 og § 17.

§ 9. Ophævelse af tidligere fredning af området

Overfredningsnævnets kendelser af 28. januar 1952 og 22. oktober 1962 ophæves.

På Naturklagenævnets vegne


Bent Jacobsen

Viceformand

Fortegnelse
over matrikelnumre, der helt eller delvist er omfattet af Naturklagenævnets
fredningsafgørelse af 9. august 2007

Bagsværd By, Bagsværd

Matr.nr. 7 ah, 7 ik, 7 ly, 7 ma, 7 oæ, 7 oø, 7 pe, 7 pf, 7 pg, 7 ph, 7 pi, 7 pk, 7 pl, 7 pp, 7 pq,

7 pr,

10 du, 10 hæ, 10 nx, 21 ck, 21 cl, 21 cm,

7000 bo og 7000 bp